

NATUUR IN HET OOSTERDELGEBIED – INTRODUCTIE SERIE VOGELS

In het Oosterdelgebied komen veel verschillende soorten vogels voor, vogels die op en aan het water leven, vogels die zich het liefst ophouden in dicht struikgewas, soorten die zich thuis voelen in onze tuinen, roofvogels, vogels die hiernaartoe komen in de herfst/winter of juist in de lente/zomer.

Wat maakt dat deze vogels juist hier leven? Voorwaarde is natuurlijk dat zij hier voedsel vinden en veilig zijn voor predatoren. Voor die soorten die zich hier bevinden in de lente is het van belang dat zij geschikte plekken vinden om hun nest te bouwen. En zoals elke vogel zijn eigen lied zingt, stelt ook elke vogel specifieke eisen aan zijn leefgebied, zijn biotoop.

In een serie artikelen wil ik u iets vertellen over de vogels die ons gebied al dan niet tijdelijk bewonen. Zoals bij alle, reeds eerder op de BGO-site door mij geplaatste artikelen, beperk ik me tot het bewoonde gedeelte van het Oosterdelgebied. In het gebied rond Paddedel en Oosterdel komen namelijk ook andere soorten vogels voor.

Kenmerken van het Oosterdelgebied

Water

Dit gebied is waterrijk met smalle sloten, bredere vaarten en een grote plas, de Noorderplas. De waterkwaliteit is goed. Het Hoogheemraadschap (HHNK) doet in de regio onderzoek naar de effecten van gevarieerde oeevervegetatie op de kwaliteit van het water. Bekend is dat o.a. brede rietkragen de waterkwaliteit enorm verbeteren.

Omdat uitgebreide oeevervegetatie ontbreekt hebben vogels die hier hun voedsel, nestgelegenheid en veiligheid zoeken het moeilijk. We zien daarom hier geen karekiet, snor, rietzanger, blauwborst. Toch lukt het wilde eend, meerkoet, waterhoen en fuut wel om ergens hun nest te bouwen. Voedsel is er voor hen in ieder geval volop. Als wilde eenden echter vroeg in het jaar jongen krijgen, dan kan het gebeuren dat er nog weinig insecten zijn, die met name voor de pullen hun voornaamste voedselbron is.

Eilanden, beplant met inheemse bomen en struiken en op verscheidene plaatsen verruigd

Deze eilanden worden door veel vogels bezocht. Doordat er haast nooit onderhoud op de eilanden gepleegd wordt, is de diversiteit aan planten die onder de bomen groeien beperkt. Ook hebben de exoten reuzenberenklauw en dijkviltbraam hier helaas voet aan de grond gekregen. Dat er op een aantal ruigte-eilanden bramen groeien is op zich natuurlijk prima, want deze planten zorgen én voor voedsel, voor veiligheid én nestgelegenheid.

Eilanden met huizen en tuinen

Naast de al vóór de bouw geplante inheemse bomen en struiken op de eilanden en in de bermen hebben bewoners tuinen aangelegd en zijn er veel verschillende bomen, struiken en planten bij gekomen. Dit maakt dat hier een biotoop is ontstaan dat voor veel soorten vogels geschikt is om hier te leven. Als de bomen, die zo'n 40-45 jaar geleden zijn geplant er nog staan, zijn deze door hun ouderdom geschikt om door spechten gebruikt te worden voor het uithakken van een nestholte. Ook het roffelen op deze oude bomen tijdens de broedtijd, waarmee mannetjes de vrouwtjes lokken, klinkt harder op oude bomen.

Vogels zijn het meest gebaat bij niet al te nette tuinen. Al zijn er maar kleine rommelhoekjes waar takken op elkaar gestapeld zijn, waar oud, onbewerkt hout ligt waar allerlei insecten en hun larven in leven, waar herfstbladeren onder de bomen en struiken liggen en waar op een paar plekken inheemse planten

groeien, dan zullen hier veel vogels op afkomen. Op zulke plekken leven namelijk ook veel insecten, die onontbeerlijk zijn voor o.a. het voeren van jonge vogels.

Staan er daarenboven ook nog (stekelige) struiken of dichte bomen zoals meidoorns, coniferen, laurierkers, groeit er klimop of is er een beukenhaag, dan kun je er zeker van zijn dat vogels hier hun nesten in bouwen.

De vogels die al sinds tijden voor hun nestgelegenheid afhankelijk zijn geworden van menselijke bebouwing hebben het tegenwoordig moeilijk. Onze moderne huizen zijn zo gebouwd, dat vogels niet meer hun nesten onder dakpannen kunnen bouwen, dat zwaluwen geen houvast vinden voor hun van klei gemaakte nestkommetjes, dat er geen spleten of kieren zijn waar vogels binnen kunnen komen. Dit is de reden dat wij in het Oosterdelgebied o.a. geen huismussen zien, terwijl zij wel te zien zijn bij de huizen aan de Dorpsstraat. "Doodgewone" vogels zoals deze mussen, maar ook spreeuwen gaan om deze reden qua aantal broedvogels hard achteruit in Nederland. Dat is niet de enige oorzaak. Door de achteruitgang van de biodiversiteit op het gebied van inheemse flora, is het gebrek aan geschikt voedsel daar ook debet aan.

Langedijk is omgeven door soortenarme akkers en industriegebied. De heggen, kleine bosjes, bermen met bloemen en de tuinen in het Oosterdelgebied vormen daarom belangrijke leefgebieden voor vogels. Omdat de biodiversiteit in het openbaar groen nog gering is kunnen vogels nog niet het hele jaar, met name in het winterhalfjaar, genoeg voedsel vinden.

Wij kunnen ze helpen deze moeilijke periode te overleven door ze bij te voeren.

Geschikt hiervoor zijn:

- Vetbollen en -blokken en ongebrande pinda's (a.u.b. haal de netjes ervan af, want de vogels krijgen plastic binnen en vaak komen de netjes in het milieu terecht). Er zijn prima korfjes te koop.
- Potten ongezouten pindakaas speciaal voor vogels in een speciale houder
- Gemengde zaden (strooivoer).
- Zonnepitten
- Universeelvoer (per gewicht verkrijgbaar bij de dierenwinkel)
- Meelwormen
- (Rottend) fruit, klokkenhuizen, appel- en perenschillen
- Water of tijdens vorst zonder sneeuw geschaafd ijs.

Zorg er wel voor dat:

- Er niet meer voer gegeven wordt dan de vogels op een dag kunnen opeten.
- Voedertafels en waterschalen regelmatig met heet water schoongemaakt worden.

Ik hoop u door het plaatsen van een serie artikelen over vogels in het Oosterdelgebied attent te maken op en plezier te beleven aan de vogels die wij hier van zo dichtbij kunnen meemaken.

Ik maak u tevens graag attent op de Landelijke Tuinvogeltelling die in het weekend van 28 t/m 30 januari 2022 weer gehouden wordt. Informatie hierover kunt u vinden op www.vogelbescherming.nl.